

дидактичним матеріалом, таблицями, схемами, картографічними додатками, розширять види пізнавальної діяльності у процесі інтерактивного навчання, розв'язання проблемних і ситуаційних завдань, прийняття рішення. Саме дотримання таких умов забезпечить розвиток мотиваційної сфери, навчальних можливостей, здібностей та інтересів учнів.

Отже, в умовах реформування шкільної освіти взагалі та географічної зокрема, коли, з одного боку, змінюється зміст шкільних програм, створюються нові навчальні книги, а з іншого — спостерігається дефіцит спеціальних науково-методичних досліджень, що обґрунтовують ефективні шляхи формування вмінь працювати з найважливішим засобом навчання — підручником як різновидом пізнавальних умінь учнів, означена проблема залишається в колі інтересів як учених-методистів, так і вчителів-практиків.

ПРО РІВЕНЬ ОЗНАЙОМЛЕНOSTІ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ З ОСНОВАМИ ПОБУДОВИ ТЕСТІВ

Л. П. Дворецька

Минуло вже 13 років після оприлюднення в Україні першого аналітичного звіту про результати зовнішнього оцінювання навчальних досягнень учнів з математики, яке було проведено в рамках становлення системи зовнішнього стандартизованого тестування і моніторингу якості освіти. Саме тоді поряд з традиційним аналізом результатів учасників оцінювання до Звіту вперше було уміщено розділ «Аналіз тесту як інструменту вимірювання». Специфікація тесту, характеристичні криві, складність та розподільна здатність тестових завдань, інші показники, що забезпечують якість тестових завдань та тестів, стали важливою складовою понятійного апарату, яким повинен вільно володіти вчитель. У травні 2016 р. в рамках співпраці Інституту педагогіки НАПН України з Львівським та Вінницьким регіональними центрами оцінювання якості освіти було проведено дослідження (анкетування) готовності вчителів математики до всебічного використання тестів для оцінювання результатів навчальної діяльності учнів основної та старшої школи. У дослідженні взяло участь 144 вчителів зі значним професійним досвідом і високою кваліфікацією з Житомира, Львова та Львівської області. Так, педагогічний стаж понад 20 років мають 76 % опитаних, 80 % мають вищу

кваліфікаційну категорію. Наведемо окремі результати аналізу відповідей респондентів та висновки.

Переважна більшість вчителів мають досвід розроблення тестових завдань та укладання тестів. Лише 9 % підтвердили, що здійснювали при цьому експертизу якості тестів. Майже 23 % у навчальному процесі віддають перевагу самостійно укладеним тестам із власних тестових завдань, половина опитаних — готовим до використання тестам, що надруковані у збірниках та посібниках. Власний рівень володіння тестологічними знаннями, уміннями й навичками вчителі визначили так: 17 % — високий, 75 % — достатній, 7 % — низький. Лише 10 % вчителів у процесі експертного оцінювання якості одного з трьох тестових завдань, відібраних з нових підручників з математики для учнів 7 класу, змогли правильно визначити їхні вади. Майже 7 % неправильно розв'язали запропоноване завдання, 11 % лише вказали правильну відповідь до завдання, 11 % взагалі залишили без відповіді це запитання анкети.

Попри певні зрушення в підготовці кваліфікованих фахівців у галузі розроблення та експертизи тестових завдань і тестів з математики для системи ЗНО та моніторингу якості загальної середньої освіти (зокрема міжнародних моніторингових досліджень) переважна більшість вчителів математики є недостатньо обізнаними з процедурами експертного оцінювання якості тестових завдань і тестів, демонструють низький рівень тестологічної культури. Існування та ефективне функціонування на національному рівні моніторингової системи оцінювання предметних компетентностей учнів основної та старшої школи з математики можливе лише за наявності в країні достатньої кількості висококваліфікованих фахівців з освітніх вимірювань та мотивованих до підвищення кваліфікації в галузі тестових технологій вчителя.